

Oosterse kers (*Prúnus serruláta* Ldl.cv.'Amanogawa')

Ideale boom voor de kleine tuin

Hij staat in m'n achtertuin, die mooie zuilvormige kers. Het is een cultuurvorm van de *Prúnus serruláta* Ldl. In zijn jonge jaren was de zuilvorm dicht en strak, maar nu, op een leeftijd van bijna dertig jaar, hebben de bovenste takken zich wat meer gespreid. Maar hij blijft weinig ruimte vragen, nog geen vierkante meter tuin! Er naast staat een andere soort kers, die in het voorjaar tegelijk in bloei staat. Is niet zo geschikt voor een kleine tuin, omdat hij breder uitgroeit, maar staat gelukkig langs de rand van de tuin, waardoor een groot deel van de kruin boven het er langs gelegen trottoir hangt. Mooi meegenomen nietwaar. Het valt op hoe verschillend het bijenbezoek op beide bomen is. Op de zuilvorm is het een gezoem van honingbijen, hommels en solitaire bijen, op de andere kers is er weinig insectenbezoek.

Vele cultuurvariëteiten

Het geslacht *prunus* (*Prúnus* L.) is een van de grote geslachten van de rozenfamilie (*Rosáceae*). Het telt ruim vierhonderd soorten, die over de gehele wereld verspreid voorkomen, waar de zomers niet te lang en te heet zijn en waar het voorjaar niet zulke lage temperaturen heeft dat de bloemen daardoor letsel oplopen. De oosterse kers (*Prúnus serruláta* Ldl.) is afkomstig uit China. In het begin van de vorige eeuw is de plant naar Engeland overgebracht en kreeg toen de wetenschappelijke naam *serruláta*, afgeleid van het Latijnse *serrula*, een verkleinwoord van *serra*, dat zaag betekent. De bladrand is fijngezaagd. In cultuur zijn er vele variëteiten tot ontwikkeling gekomen, momenteel zijn er ruim 120 stuks benoemd. De originele plant is een breed uitgroeide boom, die wel drie keer zo breed als hoog kan worden. De cultuurvariëteiten zijn over het algemeen 6-8 m hoge bomen, die witte of roze bloemen hebben. Ze zijn niet alle even geliefd bij de bijen. In de Grote Groene Gids, uitgegeven door de boomkwekerij Ton van den Oever bv., wordt van de tien beschreven cultivars alleen de 'Amanogawa' als drachtplant aangemerkt. Je zou hem tot de toptien gaan rekenen van bomen en struiken voor de kleine bijen-tuin. De naam van de cultivar is een samenvoeging van de Japanse naam *ama-no-gawa*, wat letterlijk vertaald (in omgekeerde volgorde) 'rivier van hemel' betekent. Het is de Japanse equivalent van Melkweg.

Prachtige bladkleuren

Als in april de bloemen aan het eind van de takken gaan verschijnen, zijn de bladeren nog maar in het begin van hun ontwikkeling. Ze zijn dan nog teer en klein en staan opgevouwen tussen de bloemen. In het begin zijn ze geelachtig bronsgroen, dat in groen verandert als ze volledig zijn uitgroeid. In het najaar tooit de boom zich in prachtige herfstkleuren. Het is een lust voor het oog als de bladeren, nog aan de boom zittend, orangerood worden. Ook nadat ze zijn afgevallen blijven ze nog lang die mooie kleur houden. Wie ze laat liggen kan er nog lange tijd van genieten. De bladeren zijn gesteeld en hebben, evenals de originele soort, een fijn gezaagde rand.

Amandelgeur

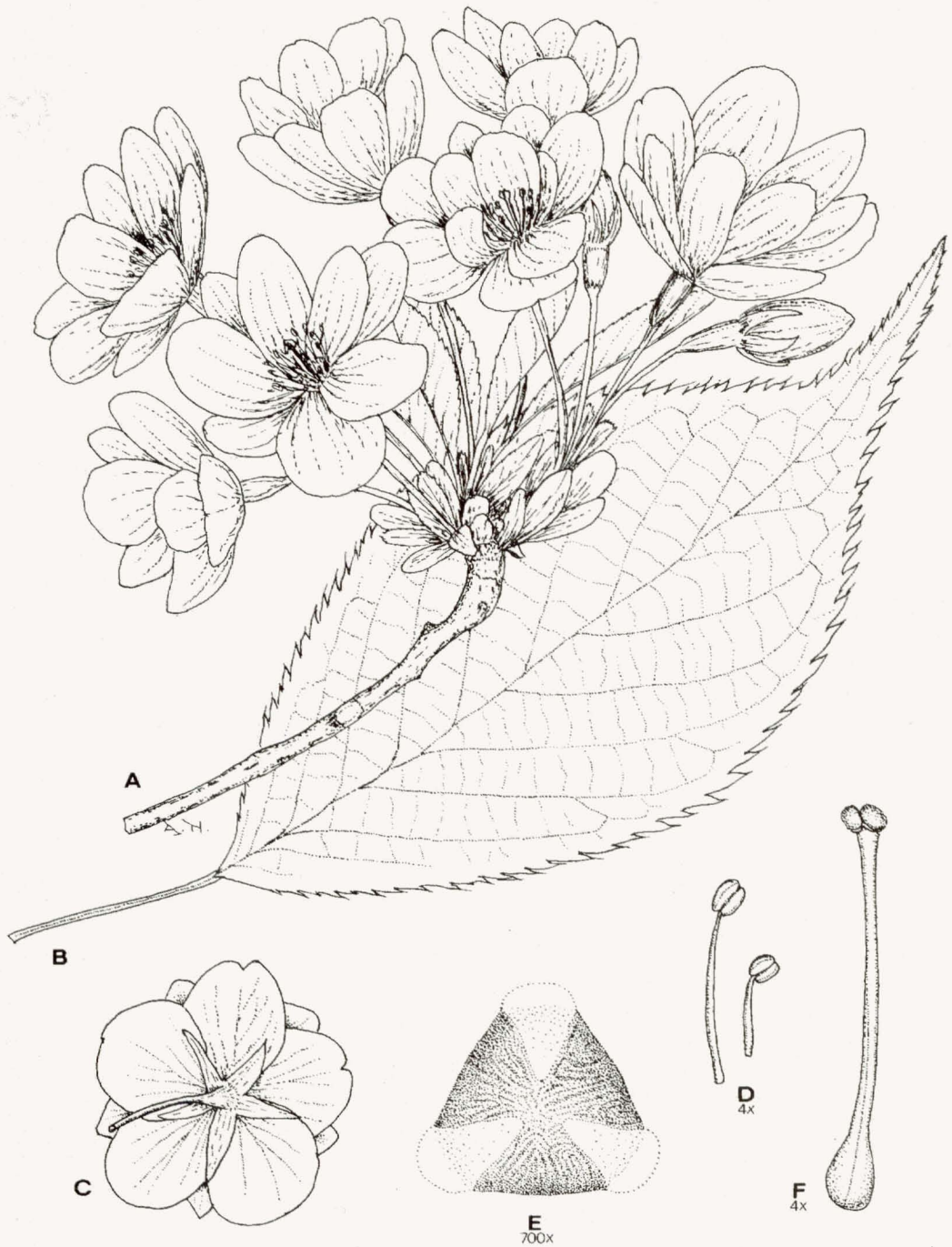
De bloemen staan in klusters van vier bij elkaar. Ze hebben een heerlijke zoete amandelgeur, die voor een belangrijk deel door de bekervormige bloembodem wordt afgegeven. Op die plaats komt ook de nectar naar buiten. De bloemkroon, meestal halfgevolld, is in het begin lichtroze en tegen het eind van de bloei wit. De vele meeldraden staan op de rand van de bloembodem ingeplant. Zoals bij vele kersen is de bloeitijd betrekkelijk kort, maar als het weer het toelaat worden de bloemen geen dag door bezoekende insecten met rust gelaten. Bijen verzamelen zowel nectar als stuifmeel. De stuifmeelkorrels hebben, polair gezien, de voor *prunussen* karakteristieke driehoekige vorm. Van de 'Amanogawa' vertoont het korreloppervlak, door de lichtmicroscop gezien, een grillige lijntekening.

Zwarte kersen

In het vruchtbeginsel bevinden zich twee zaadknoppen, waarvan er meestal maar één tot ontwikkeling komt. De vrucht, een steenvrucht, heeft weinig vruchtvlees en is zwart van kleur. Aan de boom in mijn tuin komen echter zelden vruchten tot ontwikkeling.

Literatuur

- Ingram, C. (1925). Notes on Japanese Cherries. Journ. Royal Hort. Soc. 50: 73-99.
 Ingram, C. (1929). Notes on Japanese Cherries 2. Journ. Royal Hort. Soc. 54: 159-180.

Oosterse kers (*Prúnus serruláta* Ldl. cv. 'Amanogawa' (syn. *Prúnus serruláta erécta* Mioshi)).

A bloeiwijze; B blad; C onderzijde bloem; D meeldraden; E stuifmeelkorrel (polair); F stamper.